

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I REOSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

SARAJEVO

na dan 31.12.2013. godine

Broj: 05-2/14

Sarajevo, juni 2014. godine

SADRŽAJ

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	2
II. IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	5
1. Uvod	5
2. Predmet, cilj i obim revizije	5
3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja	6
4. Sistem internih kontrola	7
4.1 Obavljanje poslova iz nadležnosti Federalnog Zavoda	8
5. Finansijski plan Federalnog Zavoda	9
5.1 Finansijski rezultat Federalnog Zavoda	10
5.2 Prihodi Federalnog Zavoda	10
5.3 Tekući rashodi	11
5.3.1 Rashodi Stručne službe Federalnog zavoda	11
5.3.2 Rashodi Fonda solidarnosti	12
6. Imovina obaveze i izvori sredstava	16
6.1 Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)	16
6.2 Obaveze (kratkoročne obaveze i razgraničenja)	16
7. Nabavke i primjena Zakona o nabavkama BiH	16
8. KOMENTAR	17
III. REZIME DANIH PREPORUKA	19
IV. PRILOG FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	1
Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2013. godinu	1
Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine	5

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH Sarajevo** za 2013. godinu (Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebni podaci o platama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta) na dan 31. decembar 2013. godine i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH (u daljem tekstu Federalni zavod) odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Federalnog zavoda je odgovorno i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljeni u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim i propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizorski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Nabavka lijeka baraclude, nakon provedenih zakonskih procedura i zaključenih ugovora sa dobavljačem u mjesecu martu 2013. godine je vršena od istog u vrijednosti većoj nego je ugovorena vrijednost. Ugovorena vrijednost je 808.800 KM, a izvršena nabavka po ugovorenim cijenama iznosila je 1.424.064 KM. Obzirom da su izvršene nabavke u značajnom iznosu iznad ugovorenih, ne možemo potvrditi da je vršeno adekvatno praćenje**

izvršenja zaključenih ugovora i da je blagovremeno pokrenuta nova procedura nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH (Tačka 7. Izvještaja);

2. Ne može se potvrditi da su iskazani rashodi za nabavku vakcina u iznosu od 648.737 KM priznati u onom obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja, kako je to regulisano članom 20. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, kao i da je evidentiranje istih vršeno na osnovu knjigovodstvene isprave u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Navedeni rashodi su evidentirani na osnovu predračuna ispostavljenih od strane dobavljača sa 31.12.2013. godine a vakcine su isporučene tek u 2014. godini (u mjesecu martu, maju i junu) kada su ispostavljene i fakture. Ugovorena obaveza plaćanja je najkasnije u roku 90 dana od dana prijema fakture sa otpremnicom i zapisnikom o prijemu robe (Tačka 5.3.2. Izvještaja);

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2013. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH u toku 2013. godine, osim u tačkama od 1-2, bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Bez dalje kvalifikacije našeg mišljenja, skrećemo pažnju na sljedeće:

Finansijska stabilnost i dalje provođenje programa Federalnog fonda solidarnosti zadnjih par godina je ozbiljno ugrožena. Značajan razlog tome je dugogodišnje neispunjavanje obaveze Vlade Federacije BiH utvrđene članom 11. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenom osiguranju prema kojem sredstva iz Budžeta Federacije BiH treba da prate ostvarenje sredstava iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje. Posljedica navedenog je da iz postojećih izvora Federalni zavod nije u potpunosti u mogućnosti da osigura sredstva potrebna za finansiranje dostignutog nivoa i obima prava iz programa Federalnog fonda solidarnosti. O poteškoćama i nedostatku sredstava potrebnih za finansiranje dostignutog nivoa prava iz navedenog programa Federalni zavod je kontinuirano informisao nadležne institucije. Međutim, nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da su od strane resornog ministarstva i nadležnih organa poduzete aktivnosti na dosljednoj primjeni navedenog člana zakona ili na eventualnoj izmjeni istoga. Takođe, kao i prethodnih godina, problem predstavlja nedoznačavanje Budžetom FBiH planiranih sredstava. Tako je od 31.500.000 KM Budžetom FBiH planiranih sredstava za 2013. godinu za Federalni zavod na ime tekućih transfera i transfera za vakcine i sufinansiranje troškova raseljenih lica manje doznačeno za 18.375.001 KM što je dijelom imalo za posljedicu iskazivanje viška rashoda nad prihodima za 2013. godinu. Ističemo da su nadležne institucije (Vlada FBiH i Federalno ministarstvo finansija) dale saglasnost na drugi Rebalans Finansijskog plana Federalnog zavoda kojim je planiran deficit i koji nije urađen u skladu sa važećim propisima, dok s druge strane Vlada FBiH nije poduzimala aktivnosti na ispunjenju zakonske obaveze o izdvajanju sredstava iz Budžeta FBiH u visini ostvarenja sredstava iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje. Navedeno može imati značajnog uticaja na dalju finansijsku stabilnost i provođenje programa Federalnog fonda solidarnosti.

Naglašavamo da je problem i u konstantnom povećanju broja pacijenata koji se liječe od malignih oboljenja kao i povećanju potrošnje lijekova za iste posebno skupih lijekova (lijekova sa posebnim režimom propisivanja) koji se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti Federacije BiH i neusklađenosti potrošnje sa planiranim raspoloživim sredstvima. Iako Federalni zavod poduzima aktivnosti na praćenju potrošnje lijekova i usklađivanju potrošnje lijekova sa raspoloživim sredstvima, iste se nisu pokazale dovoljne i efikasne što je u konačnici dijelom imalo uticaja na finansijski rezultat Federalnog zavoda.

Sarajevo, 13.06.2014. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

II. IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

1. Uvod

Federalni zavod je izvanbudžetski fond upisan kao javna ustanova kod nadležnog suda za registraciju, na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju i Odluke o početku rada Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju u okviru Federalnog zavoda je obrazovan Fond solidarnosti Federacije BiH, u cilju ostvarivanja jednakih uslova za provođenje obaveznog zdravstvenog osiguranja u svim kantonima za proritete vertikalne programe zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju BiH, kao i za pružanje proritete najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti koji će se pružiti osiguranim licima na teritoriji Federacije BiH. Formiranjem Fonda solidarnosti proširena je djelatnost Federalnog zavoda. Sredstva Federalnog fonda solidarnosti osiguravaju se iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, Budžeta FBiH i drugih izvora u skladu sa zakonom i odlukom Vlade FBiH.

Djelatnost Federalnog zavoda uređena je Zakonom o zdravstvenom osiguranju, a odnosi se na: obavljanje poslova vođenja evidencija u oblasti obaveznog zdravstvenog osiguranja; osiguravanje vođenja jedinstvenog informacionog sistema obaveznog zdravstvenog osiguranja; praćenje politike sprovođenja i unapređivanja obaveznog zdravstvenog osiguranja i koordiniranje rada kantonalnih zavoda osiguranja u tom domenu; planiranje i prikupljanje sredstva federalnog fonda solidarnosti; obavljanje poslova u vezi sa izradom obračuna sredstva Federalnog fonda solidarnosti po namjenama sa izvještajem; obavljanje poslove u vezi sa izradom obračuna ukupnih sredstva ostvarenih i utrošenih u zdravstvu FBiH sa izvještajem; obavljanje poslove izrade međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje; obavljanje poslove u vezi sa ostvarivanjem zdravstvene zaštite u inostranstvu; obavljanje poslove izrade (prijedloga) podzakonskih akata u vezi sa ostvarivanjem prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Organizacija i sistematizacija poslova u Federalnom Zavodu uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja.

Federalnim zavodom upravlja Upravni odbor čije članove imenuje Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministra zdravstva, a rukovodidirektor, koji predstavlja i zastupa Federalni zavod. Direktora imenuje i razrješava Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministra zdravstva.

U Federalnom zavodu na dan 31.12.2013. godine je bilo uposleno 46 uposlenika.

Sjedište Federalnog zavoda je u Sarajevu, Trg heroja broj 14.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog zavoda za 2013. godinu, pravilnost i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Federalnog zavoda na dan 31.12.2013. godine, izvršenje Finansijskog plana za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od januara do juna 2014. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2013. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da:

Federalni Zavod **nije postupio** po datim preporukama koje se odnosi na:

Nije u potpunosti uspostavljen efikasan sistem internih kontrola u cilju usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, zaštite imovine i postizanja veće efikasnosti;

Nije, zajedno sa resornim ministarstvom, Federalnim ministarstvom finansija i Vladom Federacije iznađeno rješenje osiguranja sredstava Federalnom fondu solidarnosti iz Budžeta Federacije BiH kako je to utvrđeno Zakonom o zdravstvenom osiguranju;

U poduzimanju aktivnosti kako bi se pravovremeno zaključili ugovori za nabavku vakcina sa dobavljačima i izvršila isporuka do kraja budžetske godine, odnosno u razumnom roku poslije isteka iste;

Obavljanja redovnih poslova iz djelatnosti Federalnog zavoda u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručne službe Federalnog zavoda.

Federalni Zavod **je postupio po preporukama**, datim nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2012. godinu u dijelu:

- Federalni zavod je uputio dopis Federalnom ministarstvu zdravstva u cilju ispunjavanja obaveza vezano za obavezno zdravstveno reosiguranje i formiranje Fonda zdravstvenog reosiguranja Federacije BiH. Međutim, iako je i Federalno ministarstvo zdravstva vezano za navedeno imalo aktivnosti do kraja 2013. godine, navedeno ministarstvo i Vlada FBiH nisu okončali aktivnosti oko ispunjavanja obaveza vezano za obavezno zdravstveno reosiguranje i formiranje Fonda zdravstvenog reosiguranja Federacije BiH;
- Po pitanju pozajmica datim zdravstvenim ustanovama i povratu istih u skladu sa zaključenim ugovorima;
- Plaćanja obaveza prema dobavljačima u rokovima, koji su utvrđeni ugovorom, odnosno na način kako je propisano internim aktima Federalnog zavoda;
- Poduzimanju aktivnosti da se na kraju godine za vrstu i iznos osporenih izvršenih usluga iskazanih u vraćenim fakturama zdravstvenim ustanovama, a koji se odnose na najsloženije prioritetne programe zdravstvene zaštite, sačini informacija i objavi uz Finansijske izvještaje;
- Popunjavanje radnih mjesta definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručne službe Federalnog zavoda na način utvrđen zakonskim propisima;
- Poduzete su dodatne aktivnosti na usaglašavanja iskazanih pojedinih stanja obaveza prema dobavljačima;
- Primjenjivanja Zakon o budžetima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene u posebnom dijelu Finansijskog plana;
- Pripremanje tenderske dokumentacije u 2013. godini je uglavnom vršeno sa jasnim i preciznim informacijama na način kako je to regulisano Zakonom o javnim nabavkama BiH i Uputstvom o primjeni i korištenju modela standardne tenderske dokumentacije za postupke javne nabavke za robe, usluge i radove.

Federalni zavod je **djelimično postupilo** po datim preporukama koje se odnosi na:

Poduzimane su aktivnosti na realnom planiranju sredstava za nabavku citistatika, međutim praćenje i kontrola potrošnje lijekova u skladu sa odobrenim sredstvima nisu bili dovoljni i efikasni;

Nastavljene su aktivnosti na realizaciji Programa konsolidacije Federalnog fonda solidarnosti, međutim nije sačinjen izvještaj o realizovanim aktivnostima i izvještana Vladu FBiH o istom;

Program zdravstvene zaštite i Plan obima usluga (kao njegov sastavni dio) za 2013. godinu nije donesen skupa sa Finansijskim planom Federalnog zavoda (imajući u vidu činjenicu da se Finansijski plan bazira na Programu i planu obima zdravstvenih usluga) u cilju blagovremenog pokretanja procedura za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama za obavljanje zdravstvenih usluga. Međutim, prezentovana je dokumentacija da je Program i plan obima usluga za 2014. godinu donesen do kraja 2013. godine;

Nije vršen nadzor nad izvršenjem odredaba prethodno zaključenih ugovora (posebno u dijelu količine i cijene) u cilju blagovremenog pokretanja postupka novih nabavki u skladu sa zakonskim propisima. Prezentovana je dokumentacija da su u 2013. godini pokrenute aktivnosti i donesene dopune postojećih procedura vezano za nadzor nad izvršavanjem odredaba prethodno zaključenih ugovora;

U dijelu da se ne može potvrditi opravdanost izvršenih usluga od strane zdravstvenih ustanova u periodu do zaključivanja ugovora sa istim za 2013. godinu jer su usluge izvršavane bez ugovora ili aneksa ugovora. Prezentovana je dokumentacija da su ugovori za 2014. godinu sa zdravstvenim ustanovama zaključeni krajem 2013. godine;

Izbor dobavljača za pružanje zdravstvenih usluga nije vršen u skladu sa zakonskim i ostalim propisima, međutim nastavljene su aktivnosti sa nadležnim institucijama na zakonskom regulisanju načina izbora zdravstvenih ustanova za obavljanje zdravstvenih usluga. Donesen je novi Zakon o javnim nabavkama kojim su članom 8. regulisane procedure nabavke zdravstvenih usluga.

4. Sistem internih kontrola

Izvršena je procjena funkcionisanja sistema internih kontrola u Federalnom zavodu, kako bi se uvjerali da li uspostavljene interne kontrole osiguravaju potpunu primjenu i usklađenost sa zakonskim propisima, tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, kao i ekonomično, efikasno i efektivno trošenje javnih sredstava. Internim aktima Federalnog zavoda definisani su način rukovođenja, uspostavljanje organizacione strukture, način dodjele ovlaštenja i odgovornosti, uspostavljanje kontrole od strane rukovodstva koji karakterišu **kontrolno okruženje** u kojem je Federalni zavod poslovao.

Organizacija i način rada Federalnog zavoda uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Federalnog zavoda (na koji je Vlada FBiH dala saglasnost), koji predstavlja osnovni i najvažniji pisani akt sistema internih kontrola. Istim je sistematizovano 48 radnih mjesta, sa detaljnim opisom poslova i zadataka. U Federalnom zavodu je utemeljena interna revizija kao organ Federalnog zavoda i stručne službe izvan organizacionih jedinica koja je u funkciji od kraja 2009. godine (jedan interni revizor).

Utvdili smo da je Federalni zavod, u cilju jačanja sistema internih kontrola, donio i usvojio uglavnom sve procedure kojima se reguliše djelovanje sistema internih kontrola. Posebno ističemo da je u cilju obezbjeđenja blagovremenosti postupaka javnih nabavki, menadžment Federalnog zavoda u avgustu 2013. godine donio Dopune Procedura za pripremu i provođenje postupaka javnih nabavki koje se finansiraju iz sredstva fonda solidarnosti Federacije BiH. Istim su detaljno utvrđeni krajnji rokovi za početak provođenja postupka javnih nabavki zavisno od vrste postupka, izvršioci, odgovornost svakog učesnika u procesu, obrasci koji treba da prate svaku pojedinačnu proceduru vezano za javne nabavke i drugo. Obzirom da je navedena dopuna donesena 26.08.2013. godine, očekivat je da će efekti njene potpune primjene biti vidljivi u 2014. godini. Takođe u 2013. godini je vršeno ažuriranje internih stručno medicinskih akata i procedura pa je urađen novi Doktrinarni pristup u liječenju Multiple skleroze na teritoriji Federacije BiH na koji je Federalni ministar zdravstva dao saglasnost 29.08.2013. godine kao i Doktrinarni pristup za lijekove iz grupe imunosupresiva u transplatacijina teritoriji Federacije BiH na koji je Federalni ministar zdravstva dao saglasnost 19.08.2013. godine.

Međutim utvrdili smo da Federalni zavod nije u potpunosti poštovao zakonske propise kao i donesene pisane procedure što je imalo za posljedicu određene propuste u radu koji se uglavnom odnose na: ne sačinjavanje Programa zdravstvene zaštite i plana obima usluga skupa sa Finansijskim planom što je imalo za posljedicu ne blagovremeno pokretanje postupka ugovaranja zdravstvenih usluga sa zdravstvenim ustanovama, nije vršeno adekvatno praćenje izvršenja ugovora, što je za posljedicu imalo da postupci nabavke lijekova citostatikagranisteron tablete (166.382 KM) i irinotekan injekcije (159.922 KM) nisu pokrenuti blagovremeno a da je nabavka istih vršena od dobavljača sa kojima su ranije zaključeni ugovori i koji su istekli početkom 2013. godine što nije u skladu sa procedurama utvrđenim Zakonom o javnim nabavkama BiH, (tačka 7), opravdanost izvršenih usluga (obima ili količine) od strane zdravstvenih ustanova u periodu do zaključivanja ugovora sa istim za 2013. godinu jer su usluge izvršavane bez ugovora ili aneksa ugovora (tačka 5.3.2.), izbor zdravstvenih ustanova za obavljanje zdravstvenih usluga nije vršen u potpunosti u skladu sa važećim zakonskim propisima (tačka 5.3.2.), nije se u potpunosti primjenjivala odluka Vlade FBiH V. broj 143 vezano za ostvarivanje prava iz bolničke zdravstvene zaštite povratnika u općine Srebrenica, Bratunac, Milići, Žepa i Vlasenica u Republici Srpskoj u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH jer smo utvrdili da su ostvarivana prava i osoba koje nisu iz navedenih općina (tačka 5.3.2.), kao i za obavljanje redovnih poslova iz djelatnosti Federalnog zavoda zaključivani su ugovori o djelu što nije u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručne službe Federalnog zavoda (tačka 5.3.1.).

Interna revizija

U skladu sa Pravilnikom o internoj reviziji, interni revizor u okviru svojih nadležnosti vrši **nadgledanje** uspostavljenih internih postupaka i upravljanja rizicima, sačinjava izvještaje o utvrđenom činjeničnom stanju sa prijedlogom mjera za otklanjanje nedostataka. Provedenom revizijom prezentovani su dokumenti koji ukazuju da je monitoring sistema internih kontrola obavljen od strane internog revizora Federalnog zavoda u skladu sa Godišnjim planom rada interne revizije za 2013. godinu. U skladu sa istim interni revizor je izvršio reviziju i dao nalaze za: rashode fonda solidarnosti – zdravstvene usluge za period I-III i I-V 2013. godine, provođenje postupka javnih nabavki (lijeke baraclude i lijektrastuzumab), prikupljanje i naplata prihoda iz doprinosa za period I-IV i I-VIII 2013. godine, provođenje postupka nabavki - pregovaranje sa zdravstvenim ustanovama, zalihe, plate i troškovi stručne službe Zavoda, popis zaliha i lijekova sa 31.12.2013. godine i implementacija preporuka od strane zdravstvenih ustanova datih u izvještajima komisije formirane od strane direktora Zavoda. **Uvidom u navedene nalaze konstatovali smo da interni revizor nije utvrdio značajnije nepravilnosti** izuzev za rashode fonda solidarnosti i postupanja po preporukama datim u izvještaju Komisije formirane odlukom direktora Zavoda gdje su utvrđena prekoračenja obima zdravstvenih usluga u odnosu na ugovoreni i planirani obim usluga za određene zdravstvene ustanove kao i prekoračenja u potrošnji lijekova. Za isto interni revizor je dao preporuke. Takođe od strane internog revizora su date preporuke vezano za nepovoljan trend porasta nabavki, utrošaka i stanja na zalihama u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu.

Uspostaviti efikasniji sistem internih kontrola u cilju usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, zaštite imovine i postizanja veće efikasnosti .

4.1 Obavljanje poslova iz nadležnosti Federalnog Zavoda

U skladu sa članom 91. i 94. Zakona o zdravstvenom osiguranju («Sl.novine FBiH», br.30/97, 7/02), obavezno zdravstveno osiguranje i reosiguranje organizira se i provodi u okviru Federacije BiH. Članom 92. Zakona je između ostalog precizirano da Parlament FBiH odlukom utvrđuje rizike koji se obavezno reosiguravaju, a članom 93. navedenog Zakona da se od sredstava ostvarenih premijama za reosiguranje kod Federalnog zavoda obrazuje Fond reosiguranja za Federaciju BiH. Zaključkom Ureda predsjedatelja Doma naroda Parlamenta FBiH još od 21.10.2008.godine zaduženo je Federalno ministarstvo zdravstva i Vlada FBiH da izvrše sve formalno pravne radnje na organizovanju odnosno formiranju Fonda zdravstvenog reosiguranja Federacije BiH. Federalni zavod je se u više navrata u zadnjih par godina obraćao i dostavljao upite Federalnom ministarstvu zdravstva vezano za poduzete aktivnosti na realizaciji navedenog zaključka.

Tako je 21.06.2013. godine od strane Federalnog zavoda upućen Federalnom ministarstvu zdravstva ponovni prijedlog- inicijativa, odnosno urgencija za postupanje po navedenom. Dopisom od 02.07.2013. godine, Federalno ministarstvo zdravstva je obavijestilo Federalni Zavod da je Programom rada navedenog ministarstva za 2013. godinu predviđena izrada Prednacrt zakona o zdravstvenom osiguranju, da je isto tokom 2013.godine pristupilo izradi navedenog Prednacrt kao i da su u istom sporne odredbe člana 91.-94.isključene.**Do kraja naše revizije Fond reosiguranja nije obrazovan i nije došlo do izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju.**

Skupa sa Federalnim ministarstvom zdravstva i Vladom Federacije BiH okončati aktivnosti oko ispunjavanja obaveza vezano za obavezno zdravstveno reosiguranje i formiranje Fonda zdravstvenog reosiguranja Federacije BiH kako je utvrđeno Zakonom o zdravstvenom osiguranju ili okončati aktivnosti na izmjenama istog.

5. Finansijski plan Federalnog Zavoda

Upravni odbor Federalnog zavoda je 21.12.2012. godine donio Odluku o Prijedlogu Finansijskog plana Federalnog zavoda za period 01.01.-31.12.2013. godine sa uravnoteženim prihodima i primicima, rashodima i izdacima u **iznosu od 127.886.000 KM**. Prijedlog finansijskog plana Federalnog zavoda usvojio je Predstavnički dom Parlamenta FBiH 11.04.2013. godine a Dom Naroda Parlamenta FBiH 18.07.2013. godine.

Odluku o izmjenama i dopunama (Rebalans) Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2013. godinu Upravni odbor Federalnog zavoda je donio 26.07.2013. godine. Navedenim izmjenama ukupni prihodi i primici kao rashodi i izdaci utvrđeni su u **iznosu od 132.610.000 KM**. Na isti je, Federalno ministarstvo finansija u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, dalo saglasnost 09.10.2013. godine. Rebalansom su povećane pozicije prihoda po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje za 2.500.000 KM, neporezni prihodi za 1.200.000 KM i prihodi od donacija za 1.000.000 KM. Najznačajnije povećanja rashoda, na teret povećanja prihoda, utvrđeno je na poziciji nabavke lijekova. Isti su povećani za 3.880.500 KM. Obrazloženje povećanja nabavke lijekova je da su Rebalansom uključeni programi zdravstvene zaštite koji su trebali biti isključeni donošenjem Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava od strane Parlamenta FBiH a koja nije donesena. **Prijedlog navedene odluke Federalni zavod je dostavio Federalnom ministarstvu zdravstva 08.02.2013. godine.**

Drugi Rebalans Upravni odbor Federalnog zavoda je donio 20.12.2013. godine. Drugim Rebalansom planirani prihodi i primici iznose 133.707.400 KM a rashodi i izdaci 142.113.000 KM te višak rashoda nad prihodima u iznosu od 8.405.600 KM. Na isti Federalno ministarstvo zdravstva nije dalo saglasnost i sugerisalo je da se izvrše korekcije istog. Nakon izvršenih korekcija prihoda i rashoda drugog Rebalansa Finansijskog plana za 2013. godinu Upravni odbor Federalnog zavoda je iste usvojio 31.01.2013. godine. Korekcija se odnosila na povećanje pozicije prihoda iz Budžeta FBiH u iznosu od 1.600.000 KM po osnovu transfera za nabavku vakcina i povećanje rashoda za navedeni iznos za unapređenje programa imunizacije stanovništva protiv zaraznih bolesti u FBiH – nabavka vakcina za djecu. Navedeni prihodi i rashodi drugim Rebalansom su bili smanjeni za 1.600.000 KM u odnosu na sredstva odobrena Budžetom FBiH za te namjene za 2013. godinu. **Federalno ministarstvo zdravstva je drugi Rebalans sa izvršenom korekcijom 04.02.2014. godine prosljedilo Federalnom ministarstvu finansija. Isto se Mišljenjem od 18.03.2014. godine izjasnilo da nema primjedbi na korekcije drugih izmjena i dopuna Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2013. godinu. Federalno ministarstvo zdravstva je drugi Rebalans, u skladu sa zakonskim propisima, 28.03.2014. godine uputilo Vladi FBiH koja je isti prihvatila i tek 25.04.2014. godine uputila u parlamentarnu proceduru. Nije prezentovano da je isti prošao parlamentarnu proceduru. U obrazloženju Drugog Rebalansa je navedeno daje rađen iz razloga što su na osnovu podataka o izvršenju u periodu I-XI 2013. godine iskazana značajna prekoračenja rashoda za lijekove u odnosu na planirane po Prvom Rebalansu. Uvidom u Drugi Rebalans utvrdili smo da je planirani deficit najvećim dijelom posljedica planiranog povećanja rashoda po osnovu nabavke lijekova i to nabavke citostatika koji su u odnosu na Prvi Rebalans veći za 8.441.500 KM. Drugim Rebalansom je utvrđeno da će se po godišnjem obračunu za 2013. godinu sačiniti Program sanacije viška rashoda nad prihodima.**

Na osnovu svega naprijed navedenog ne možemo potvrditi da su Druge Izmjene i dopune Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2013. godinu izvršene u skladu sa članom 22. i 23. Zakona o budžetu FBiH (koji je bio na snazi u 2013. godini). Navedenim članovima je utvrđeno da ukoliko dođe do povećanja rashoda i izdataka odnosno smanjenja prihoda i primitaka, Vlada FBiH može na prijedlog Federalnog Ministarstva finansija donijeti odluku o obustavljanju izvršenja pojedinih rashoda a ako se za vrijeme provođenja mjera privremene obustave Finansijski plan ne može uravnotežiti Vlada FBiH mora predložiti Parlamentu FBiH izmjene i dopune istog. Izmjenama i dopunama koje usvoji Parlament FBiH na prijedlog Vlade FBiH ponovo se uravnotežuju prihodi i primici, rashodi i izdaci. Nije prezentovana dokumentacija da su iste usvojene od strane Parlamenta FBiH. Takođe ističemo da je Mišljenje Federalnog ministarstva finansija i Vlade FBiH na druge Izmjene i dopune Finansijskog plana kao i upućivanje istih od strane Vlade FBiH Parlamentu FBiH izvršeno nakon isteka budžetske godine.

Izmjene i dopune Finansijskog plana vršiti u skladu sa članom 36. i 37. Zakona o budžetima u Federaciji BiH.

U tabeli u prilogu je dato izvršenje Finansijskog plana.

5.1 Finansijski rezultat Federalnog Zavoda

Prema Godišnjem iskazu o izvršenju Budžeta sa 31.12.2013. godine Federalni zavod je iskazao ukupne prihode i primitke u iznosu od 115.690.317 KM, rashode i izdatke 141.434.752 KM i višak rashoda nad prihodima (deficit) u iznosu od 25.744.435 KM. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (kumulirani) deficit iskazan u Bilansi stanja iznosi 33.672.170 KM.

Utvdili smo da se iskazani deficit za 2013. godinu u cjelosti odnosi na Federalni fond solidarnosti. Iskazani deficit je, pored naprijed navedenog, dijelom posljedica nedoznačenih sredstava iz Budžeta FBiH u iznosu od 18.375.000 KM. U izvještaju o izvršenju Finansijskog plana Federalnog zavoda koji je usvojio Upravni odbor 28.02.2014. godine je utvrđeno da će se navedena sredstva koja se doznače iz Budžeta FBiH a koja se odnose na obaveze iz 2013. godine koristiti za pokriće iskazanog viška rashoda nad prihodima Federalnog fonda solidarnosti za 2013. godinu. Za preostali dio iskazanog deficita za 2013. godinu u iznosu od 7.369.435 KM i nepokriveni gubitak iz 2011. godine u iznosu od 7.933.035 KM Upravni odbor Federalnog zavoda je 11.04.2014. godine donio Odluku o usvajanju Programa sanacije viška rashoda nad prihodima.

Vežano za sanaciju viška rashoda nad prihodima iskazanog za 2011. godinu Vlada FBiH je 10.07.2013. godine donijela Zaključak V. broj 670 kojim je utvrđeno da će se saniranje navedenog gubitka izvršiti u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH V. broj 1650 od 27.12.2012. godine. Istim je utvrđeno da se za iskazani gubitak po završnom računu za 2011. godinu odgodi njegovo pokriće planirano u 2012. i 2013. godini, obzirom da je gubitak nastao po osnovu neizmirenih obaveza iz Budžeta FBiH za 2011. godinu i to za nabavku vakcina za obaveznu imunizaciju djece i liječenje povratnika u RS.

Prezentovana je Informacija o problematici finansiranja Federalnog zavoda i potrebi saniranja utvrđenog gubitka Fonda solidarnosti u 2013. godini koju je Federalni zavod dostavio Vladi FBiH 12.03.2014. godine. Na osnovu iste Vlada FBiH je donijela Zaključak V. broj 483 od 20.03.2014. godine kojim je navedena Informacija usvojena i utvrđen način saniranja dijela gubitka iskazanog u 2013. godini na način da se sredstva na ime neizmirenih obaveza za 2013. godinu doznače Federalnom zavodu u što kraćem roku a da će se saniranje iskazanog gubitka u 2011. godini u skladu sa mogućnostima u navedenim zaključcima razmotriti prilikom eventualnog Rebalansa Budžeta FBiH za 2014. godinu odnosno prilikom izrade Budžeta FBiH za 2015. godinu.

Programom sanacije viška rashoda nad prihodima, pokriće dijela iskazanog deficita za 2013. godinu u iznosu od 7.369.435 KM (izuzev pokrića u skladu sa navedenim zaključcima Vlade FBiH) planirano je u 2014., 2015. i 2016. godini.

5.2 Prihodi Federalnog Zavoda

Ukupni prihodi i primici iskazani u finansijskim izvještajima Federalnog zavoda za 2013. godinu iznose 115.690.317 KM. U strukturi prihoda najznačajniju stavku predstavljaju **prihodi ostvareni po osnovu**

doprinosu za zdravstveno osiguranje i iznose 98.344.269 KM, a odnose se na pripadajući dio naplaćenog doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje iz kojih se finansira Fond solidarnosti. Prema Odluci Vlade FBiH o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH za 2013. godinu, u Fond solidarnosti se izdvaja 9% od ukupnih prihoda po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje za finansiranje prioriternih vertikalnih programa zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju BiH i pružanje prioriternih najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti. U ovaj iznos uključeno je 2.814.030 KM ili 9% ostvarenih sredstava od doprinosa inoosiguranika (paušali), po međunarodnim sporazumima, koji ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu na teret sredstava federalnog fonda solidarnosti.

Takođe, u iskazanim prihodima značajnu stavku predstavljaju prihodi po osnovu tekućih transfera iz Budžeta FBiH koji su iskazani u iznosu od 13.124.999 KM. Isti su Budžetom FBiH za 2013. godinu odobreni u iznosu od 31.500.000 KM (od čega 26.000.000 KM za tekući transfer, 5.500.000 KM za vakcine i sufinansiranje troškova raseljenih lica) i u odnosu na isti manje su ostvareni za 58,34 %. Ističemo, kao i prethodnih godina, da su prihodi odobreni Budžetom FBiH za 2013. godinu znatno manji od iznosa sredstava koja bi po odredbi Zakona o zdravstvenom osiguranju Budžet Federacije trebao izdvajati za Federalni fond solidarnosti. Saglasno istoj Budžet Federacije trebao je izdvojiti sredstva u visini sredstava koja se ostvaruju iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje osiguranika u Federaciji BiH (95.530.239 KM). **Obzirom na izdvojena sredstva tokom 2013. godine, učešće Budžeta FBiH je iznosilo samo 13,73%. što nije u skladu sa navedenom zakonskom odredbom. O navedenom Ured za reviziju institucija u FBiH je ukazao i dao nalaz i u prethodnim revizijama ove institucije, međutim, do danas od strane nadležnih institucija nije ništa urađeno. Vezano za navedeno prezentovano je Mišljenje Federalnog ministarstva zdravstva na budžetski zahtjev Federalnog zavoda za 2014. godinu sa projekcijama za 2015. i 2016. godinu kojim se ističe da Federalno ministarstvo zdravstva u okviru svojih nadležnosti poduzima aktivnosti kako bi izdvajanje sredstava iz Budžeta FBiH za Federalni fond solidarnosti bila u visini zakonske obaveze.**

Zajedno sa resornim ministarstvom, Federalnim ministarstvom finansija i Vladom Federacije iznaći rješenje osiguranja sredstava Federalnom fondu solidarnosti iz Budžeta Federacije BiH kako je to utvrđeno Zakonom o zdravstvenom osiguranju ili poduzeti aktivnosti na izmjeni istog.

5.3 Tekući rashodi

Ukupni rashodi Federalnog zavoda u 2013. godini iskazani u Godišnjem iskazu o izvršenju budžeta iznose 141.434.752 KM, a odnose se na rashode za zdravstvene usluge i programe Fonda solidarnosti u iznosu od 138.277.810 KM, za detašmane 910.410 KM i rashode i izdaci stručne službe u iznosu od 2.246.533 KM od čega izdaci 73.826 KM.

5.3.1 Rashodi Stručne službe Federalnog zavoda

Rashodi Stručne službe Federalnog zavoda u 2013. godini iskazani u iznosu od 2.172.707 KM, što iznosi 95 % u odnosu na planirano izvršenje Rebalansom od 2.290.000 KM. U strukturi rashoda najveće učešće imaju bruto plate u iznosu od 1.483.342 KM (68,27 %) i doprinosi poslodavca i ostali doprinosi 154.770 KM (7,12 %), zatim naknade zaposlenih 155.619 KM (7,16 %), dok ostali rashodi iznose 378.954 KM (17,44 %).

Izdaci za bruto plate, doprinose i naknade zaposlenih za 2013. godinu iskazani su u iznosu od **1.793.731KM**, što je 95,29 % ostvarenja u odnosu na Rebalans plana. Obračun plaća je vršen u skladu sa Pravilnikom o radu Federalnog Zavoda i Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH. Provedenom revizijom nisu utvrđene nepravilnosti kod obračuna i isplate plata.

Izdaci po osnovu sklopljenih ugovora o djelu za angažovanje spoljnih saradnika iskazani su u iznosu od 22.428 KM. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju, utvrđeno je da su ugovori o djelu u 2013. godini sklapani za redovne poslove Federalnog zavoda, kao što su poslovi kompletiranja medicinske i druge dokumentacije neophodne za odlučivanje po zahtjevima i drugim podnescima osiguranih lica, obavljanje poslova u vezi sa pripremom postupaka provođenja javnih nabavki; kao i poslovi vezani za pripremu izvještaja i evidencija o liječenju u inostranstvu, zaprimanja zahtjeva i kompletiranje medicinske i druge dokumentacije neophodne

za upućivanje osiguranih lica na liječenje u inostranstvo, obavljanje poslova generalnog čišćenja prostora Zavoda, obavljanje poslova na unošenju pojedinačnih saglasnosti za liječenje na teret sredstava fonda solidarnosti. Ugovori o djelu zaključivani su na dva, tri, odnosno četiri mjeseca više puta u godini za pojedine angažovane saradnike. Za navedene poslove po angažovanom vanjskom saradniku ugovorena je mjesečna naknada u iznosu od 600 KM do 900 KM. Za dva saradnika naknada od 900 KM je isplaćivana tokom godine zaključno sa 31.08.2013. godine kada su im istekli ugovori o djelu (novi ugovori nisu potpisivani), tako da je ukupna godišnja naknada za iste iznosila 14.400 KM. Dana 01.11.2013. godine izvršen je prijem dva diplomirana pravnika u stalni radni odnos od kojih je jedna osoba koja je ranije imala sklopljen ugovor o djelu sa mjesečnom naknadom od 900 KM.

Obavljanje redovnih poslova iz djelatnosti Federalnog zavoda vršiti u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručne službe Federalnog zavoda.

5.3.2 Rashodi Fonda solidarnosti

Ukupno ostvareni rashodi Federalnog fonda solidarnosti u 2013. godini iskazani su u iznosu od 138.277.810 KM. Isti se odnose na prioritetne federalne programe zdravstvene zaštite, prioritetne najsloženije oblike zdravstvene zaštite i rashode na teret transfera iz Budžeta FBiH.

Prava na zdravstvene usluge, lijekove i programe koji se finansiraju sredstvima Federalnog fonda solidarnosti, osigurane osobe u Federaciji BiH ostvaruju u skladu sa Odlukom o prioritetnim vertikalnim programima zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju BiH i prioritetnim najsloženijim oblicima zdravstvene zaštite specijalističkih djelatnosti, Programom zdravstvene zaštite za 2013. godinu čiji je sastavni dio Plan obima zdravstvenih usluga i Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava. **Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava („Sl. novine FBiH“, br.21/09), koju je donio Parlament FBiH, utvrđeno je da se zdravstvene usluge utvrđene prioritetnim federalnim programima zdravstvene zaštite i prioritetnim najsloženijim oblicima zdravstvene zaštite pružaju samo u onim zdravstvenim ustanovama u FBiH koje su verificirane od strane Federalnog ministarstva zdravstva kao i da se ugovaranje zdravstvenih usluga obavlja saglasno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Zakonu o zdravstvenom osiguranju, Zakonu o javnim nabavkama BiH i Jedinствenoj metodologiji (ista još nije stupila na snagu). Upravni odbor Federalnog zavoda je na sjednici od 27.03.2013. godine donio Odluku o usvajanju Programa zdravstvene zaštite za 2013.godinu čiji je sastavni dio Plan obima zdravstvenih usluga a na isto je Federalno ministarstvo zdravstva dalo saglasnost 21.03.2013. godine.** Usluge zdravstvene zaštite koje se finansiraju sredstvima solidarnosti osiguravaju zdravstvene ustanove sa kojima (na osnovu Zakona o izmjenama zakona o zdravstvenom osiguranju) Federalni zavod sklapa ugovore. Kriterije i mjerila za zaključivanje navedenih ugovora utvrdila je Odlukom Vlada FBiH. Nakon usvajanja Plana obima usluga, za koji smo utvrdili da predstavlja polazni osnov za ugovaranje sa zdravstvenim ustanovama, direktor Federalnog zavoda je Rješenjem od 22.04.2013. godine imenovao stručnu komisiju za provođenje pregovaračkog postupka sa zdravstvenim ustanovama u FBiH. **Nevedenim rješenjem kao i prethodne godine nije naveden osnov za provođenje pregovaračkog postupka kako je to regulisano članom 11. Zakona o javnim nabavkama BiH, čime bi se potvrdila osnovanost provođenja istog.** Istim se navodi da Stručna komisija ima zadatak da provede pregovarački postupak sa zdravstvenim ustanovama u FBiH koje pružaju usluge iz programa zdravstvene zaštite koje se finansiraju sredstvima fonda solidarnosti za 2013. godinu. Rješenjem je utvrđeno da je komisija dužna da na osnovu Programa zdravstvene zaštite i Plana obima usluga za 2013. godinu sačini prijedlog predmeta ugovora koji je osnov za vođenje pregovaračkog postupka sa zdravstvenim ustanovama. Utvrdili smo da je komisija u periodu od 29.04.2013. godine do 16.05.2013. godine provela pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci. Sam način pregovaranja sa zdravstvenim ustanovama vršio se upućivanjem Poziva za provođenje pregovaračkog postupka zdravstvenim ustanovama za koje je Federalni zavod trebao da ima rješenja o verifikaciji i koje su utvrđene Planom obima usluga za 2013. godinu na koji je Federalni ministar zdravstva dao saglasnost. Nakon izvršenog pregovaračkog postupka sa svakim pregovaračem pojedinačno Komisija je sačinila zapisnike. Uvidom u iste utvrdili smo da su zdravstvene ustanove uglavnom pregovarale oko obima usluga, za pojedine usluge tražio se veći obim usluga nego je utvrđen planom obima usluga. Napominjemo da su cijene zdravstvenih usluga utvrđene Odlukom o cjenovniku zdravstvenih usluga iz programa federalne solidarnosti koju je usvojilo Upravno vijeće (prečišćen tekst od 02.04.2011. godine) i Odluci o

Tarifi zdravstvenih usluga iz 2007. godine. Nakon izvršenih pregovora, komisija je sačinila konačne prijedloge ugovora koje je dostavila direktorici Federalnog zavoda na potpisivanje. Direktorica Zavoda je u periodu od 03.06. - 20.06.2013. godine sklopila ugovore sa devet zdravstvenih ustanova o pružanju zdravstvenih usluga koje se financiraju iz sredstava fonda solidarnosti (KB Mostar, DR. Safet Mujić Mostar, DR. Irfan Ljubijankić Bihać, KB Zenica, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH, KCU Sarajevo, JU Opća bolnica Abdulah Nakaš, UKC Tuzla, Centar za srce BiH Tuzla) kao i ugovore sa dijaliznim centrima o pružanju zdravstvenih usluga dijalize koje se finansiraju iz sredstava fonda (Županijska bolnica Orašje, Opća bolnica Konjic, Opća bolnica Gračanica, Opća bolnica Tešanj, Županijska bolnica Livno i JU Dom zdravlja Živinice). Izvršenim uvidom u registar zdravstvenih ustanova verificiranih za pružanje zdravstvenih usluga koje se finansiraju sredstvima fonda utvrdili smo da za svaku ustanovu, izuzev dijaliznih centara, sa kojom je Zavod zaključio ugovor postoji Rješenje Federalnog ministarstva zdravstva o verifikaciji istih. Pojašnjenje za navedeno odgovorne osobe je da su dijalizni centri formirani prije Federalnog zavoda kao i da samo navedeni dijalizni centri u Federaciji BiH obavljaju usluge dijalize. Takođe je istaknuto da su isti obavješteni da Federalnom ministarstvu zdravstva upute zahtjev za verifikaciju obavljanja navedenih usluga. U zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama za 2013. godinu je navedeno, kao i prethodne godine, da isti stupaju na snagu danom zaključivanja, da se primjenjuju od 01.01.2013. godine do 31.12.2013. godine i da stupanjem na snagu navedenih ugovora prestaju da važe ugovori o pružanju zdravstvenih usluga koje se finansiraju iz sredstava fonda solidarnosti za 2012. godinu i Aneksi ugovora koji se odnose na 2012. godinu. U periodu dok nisu zaključeni ugovori za 2013. godinu, zdravstvene ustanove sa kojima su bili zaključeni ugovori za navedene usluge za 2012. godinu nastavile su obavljati svoje usluge u 2013. godini a sa istim nisu zaključeni aneksi ugovora kojim bi se regulisao period, obim, vrsta i cijena usluge. Utvrdili smo da u tom periodu nije bilo izmjena cijena zdravstvenih usluga u odnosu na 2012. godinu a Federalni zavod je priznavao dostavljene mjesečne fakture zdravstvenih ustanova za izvršene usluge (zdravstvene ustanove su u skladu sa internim aktima bile obavezne mjesečno dostavljati fakture i obračune o izvršenim uslugama i potrošnji lijekova).

Na temelju navedenog utvrdili smo da Federalni zavod, kao i prethodnih godina postupak odabira najpovoljnijeg ponuđača za obavljanje zdravstvenih usluga koje se finansiraju sredstvima solidarnosti ne vrši u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, a što je utvrđeno Odlukom o osnovnom paketu zdravstvenih prava. Kao najpovoljniji ponuđač odabrani su svi ponuđači kojima je upućen poziv na pregovore što nije u skladu sa naprijed navedenim zakonom. Takođe, prije samih pregovora poznat je i obim usluga i cijena usluga. Tendersku dokumentaciju čini prijedlog ugovora sačinjenog na osnovu Programa zdravstvene zaštite i Plana obima usluga za 2013. godinu i isti predstavlja osnov za vođenje pregovaračkog postupka sa zdravstvenim ustanovama. Ističemo da svjesni navedenog problema, u Federalnom zavodu su poduzimali aktivnosti na rješavanju istog. Rezultat tih aktivnosti trebao bi se nalaziti u novom Zakonu o javnim nabavkama BiH objavljenom u Službenom glasniku BiH broj 39. od 19.05.2014. godine. Članom 8. istog je regulisano da se na dodjelu ugovora koji za predmet javne nabavke imaju usluge iz Aneksa II Dijela B, u koje spadaju i zdravstvene usluge, primjenjuje poseban režim kao i da će se postupak dodjele takvih ugovora urediti Pravilnikom koji donosi Vijeće ministara BiH. Članom 125. navedenog zakona je regulisano da će se isti primjenjivati protekom šest mjeseci od dana stupanja na snagu (osmog dana od dana objave).

Takođe, kao i prošle godine, postavlja se pitanje opravdanosti izvršenih usluga od strane zdravstvenih ustanova u periodu do zaključivanja ugovora za 2013. godinu jer su iste izvršavane bez ugovora ili aneksa ugovora, kojima bi se definisao period, obim, vrsta i cijena usluge. Odluka o usvajanju Programa zdravstvene zaštite i Plan obima usluga kao i saglasnost na iste, donesena je i data puno kasnije od donošenja Finansijskog plana. Isto je imalo uticaja na neblagovremeno pokretanje procedura za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama za obavljanje zdravstvenih usluga. Međutim, moramo istaći da je Federalni zavod, u cilju postupanja po našim preporukama a vezano za navedeno, prezentovao dokumentaciju koja potvrđuje da je do kraja 2013. godine donesen Program zdravstvene zaštite i Plan obima usluga za 2014. godinu na koji je federalni ministar zdravstva dao saglasnost 27.11.2013. godine. Do kraja 2013. godine donesen je i usvojen od strane oba Doma Parlamenta FBiH Finansijski plan Federalnog zavoda za 2014. godinu kao i da je do kraja 2013. godine provedena postupak

odabira zdravstvenih ustanova za obavljanje zdravstvenih usluga za 2014. godinu i zaključeni ugovori sa istim.

Izbor zdravstvenih ustanova za pružanje zdravstvenih usluga vršiti u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Ugovaranje obavljanja usluga dijalize vršiti samo sa onim zdravstvenim ustanovama koji su u skladu sa Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava koju je donio Parlament FBiHverificirane od strane Federalnog ministarstva zdravstva.

Za **prioritetne federalne programe zdravstvene zaštite** u 2013. godini, iskazan je trošak u iznosu od 98.070.784 KM što je u skladu sa iznosom utvrđenim drugim Rebalansom. Isti se odnose na programe hronične i akutne hemodijalize, peritonealne dijalize, lijekova za dijalizu, prevoz za hemodijalizu, citostatike, kliničke studije, preventivne programe i programe unapređenja zdravlja djece, lijekova imunosupresivi, lijekova za liječenje hepatitisa C i B i lijekova za liječenje multipla skleroze. U okviru ovih programa najznačajnija stavka se odnosi na trošak nabavke lijekova (66.432.274 KM ili 48 % ukupnih rashoda solidarnosti) a u okviru istih na trošak citostatika koji su u finansijskim izvještajima Federalnog zavoda iskazani u iznosu od 44.339.835 KM. U Izvještaju o izvršenju finansijskog plana Federalnog zavoda je navedeno da se kontinuirani trend rasta troškova citostatika nalazi u činjenici da se sa jedne strane konstantno povećava broj pacijenata koji se liječe ovim lijekovima kao i da se za liječenje malignih oboljenja povećava potrošnja citostatika sa posebnim režimom propisivanja koji su u 2013. godini bili zastupljeni sa 59% i imaju trend rasta. Takođe ističu da je na povećanje potrošnje citostatika sa posebnim režimom uticalo i to što su krajem 2012. godine na Listu lijekova uvrštena četiri lijeka od kojih su dva nova a dva su bila na programu sufinansiranja i za koja su u 2013. godini iskazani troškovi u iznosu od 7.500.516 KM. Federalni zavod je u toku 2013. godine poduzimao aktivnostina praćenju i kontroli potrošnje lijekova i sačinjavao mjesečne izvještaje o izvršenim uslugama i utrošenim lijekovima u usporedbi sa planiranim i ugovorenim te iskazanim prekoračenjima u potrošnji lijekova pojedinih zdravstvenih ustanova. Takođe, Komisija imenovana Rješenjem direktora u toku 2013. godine vršila je kontrolu u četiri zdravstvene ustanove (UKC Tuzla, KCU Sarajevo, Centar za srce BiH Tuzla i KB Mostar) s ciljem da se izvrši uvid i kontrola dosljedne primjene ugovora sa zdravstvenim ustanovama i kontrola potrošnje lijekova. Komisija je sačinila izvještaje, dala zaključke i preporuke. Osnovna preporuka za sve navedene zdravstvene ustanove je uspostavljanje sistema praćenja potrošnje lijekova i veća racionalizacija potrošnje lijekova. Služba za medicinsko farmaceutske usluge u čijoj je nadležnosti praćenje potrošnje lijekova, sačinjavala je kvartalne i godišnji izvještaj o potrošnji lijekova koji se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti Federacije BiH sa zaključcima i prijedlozima mjera. U navedenom godišnjem izvještaju je konstatovano da je trend rasta indeksa potrošnje citostatika nešto manji u zadnjem kvartalu u odnosu na prethodne a što je rezultat kako se navodi nabavke pojedinih lijekova po nižim cijenama na osnovu provedenih tendera u 2013. godini kao i mjera limitiranja broja liječenih odnosno novouvedenih pacijenata. **Međutim, i pored navedenih aktivnosti potrošnja citostatika u odnosu na 2012. godinu povećana je za 7%. Zbog svega navedenog a uzimajući u obzir činjenicu da je drugi Rebalans Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2013. godinu rađen iz razloga što su na osnovu podataka o izvršenju u periodu I.-XI. mjesec 2013. godine iskazana značajna prekoračenja rashoda za lijekove u odnosu na planirane po Prvom Rebalansu, smatramo da aktivnosti na kontroli potrošnje lijekova u 2013. godini nisu bile dovoljne i efikasne. Navedeno je u konačnici dijelom imalo uticaja na finansijski rezultat Federalnog zavoda.**

Potrebno je poduzeti dodatne aktivnosti na uspostavi efikasne kontrole potrošnje lijekova, nadzoru i praćenju rada Komisija koje izdaju saglasnosti za liječenje iz pojedinih Programa koji se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti u cilju ograničavanja izdatih saglasnosti u skladu sa raspoloživim sredstvima kao i po potrebi reducirati programe zdravstvene zaštite za koje postoje uslovi za isto a sve u cilju korištenja sredstava do visine i za namjene utvrđene Finansijskim planom kako to regulišu važeći zakonski propisi.

Za realizaciju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH – za proces vakcinacije i sufinansiranje troškova raseljenih lica Budžetom FBiH za 2013. godinu odobrena su sredstva u iznosu od 5.500.000 KM od čega za bolničko liječenje povratnika iz Federacije BiH u općine u Republiku Srpsku u iznosu od 2.000.000 KM a isti

su u finansijskim izvještajima iskazani u iznosu od 2.000.008 KM. Odlukom Vlade FBiH V. broj 143 od 26.4.2007. godine s ciljem poboljšanja bolničke zdravstvene zaštite povratnika iz Federacije BiH u općine Srebrenica, Bratunac, Milići, Žepa i Vlasenica u Republici Srpskoj utvrđeno je pravo povratnicima na korištenje bolničke zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH na teret sredstava fonda solidarnosti FBiH. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju vezano za navedenu odluku Vlade FBiH a na osnovu uzorka utvrdili smo da ima pacijenata koji su ostvarili pravo iz bolničke zdravstvene zaštite a nisu povratnici u općine navedene u Odluci već se radi o osobama iz općina Osmaci (36.066 KM), Zvornik (2.203 KM) i Gradiška (1.075 KM). **Na osnovu naprijed navedenog ne možemo potvrditi da su izdaci za bolničko liječenje povratnika u općine Republici Srpskoj izvršeni u potpunosti u skladu sa navedenom Odlukom Vlade FBiH.**

Izdaci za obaveznu imunizaciju djece od zaraznih bolesti iskazani su u iznosu od 3.308.690 KM. Program za obaveznu imunizaciju za 2013. godinu donijelo je Federalno ministarstvo zdravstva na prijedlog Federalnog zavoda za javno zdravstvo. Finansijskim planom Federalnog zavoda za 2013. godinu planirana su sredstva za nabavku vakcina za obaveznu imunizaciju djece u iznosu od 3.500.000 KM koliko je i odobreno Budžetom FBiH za 2013. godinu za ove namjene. Vezano za navedeno, Federalni zavod je nakon provedenog otvorenog postupku mjesecu junu 2013. godine zaključio ugovore sa dobavljačima PHARMA – MACC d.o.o. Sarajevo i Melcom d.o.o. Mostar o nabavci i isporuci cjepiva za imunizaciju djece (ukupna vrijednost ova dva ugovora je 3.308.000 KM). Međutim sa dobavljačem PHOENIX d.o.o. Biljelina ugovor je zaključen tek 24.12.2013. godine za nabavku cijepiva odnosno OPV oralne polio virusne vakcine u iznosu od 51.480 KM. Obzirom da je istim regulisano da je prva isporuka u roku najkasnije 60 dana od dana zaključivanja ugovora a druga najkasnije po isteku šest mjeseci od dana zaključivanja ugovora a isti zaključen krajem 2013. godine, isporuka do kraja 2013. godine nije izvršena. Od strane dobavljača PHARMA – MACC d.o.o. Sarajevo sa 31.12.2013. godine ispostavljeno je pet Predračuna ukupne vrijednosti 648.737 KM na osnovu kojih je Federalni zavod knjigovodstveno evidentirao trošak i obavezu iako su otpremnice po istim ispostavljene i roba isporučena tek nakon isteka budžetske godine (u mjesecu martu, maju i junu 2014. godine). Narudžbenice za navedene predračune su ispostavljene dijelom u šestom mjesecu 2013. godine a dijelom u dvanaestom mjesecu 2013. godine. Ugovorima je regulisano da narudžbu ispostavlja Federalni zavod na osnovu specifikacije Zavoda za javno zdravstvo FBiH. Utvrdili smo da je Zavod za javno zdravstvo FBiH, 18.06.2013. godine, nakon zaključenih ugovora Federalnog zavoda sa dobavljačima za nabavku vakcina, dostavio dopis Federalnom zavodu kojim ga obavještava o potrebnoj količini vakcina za prvu isporuku za koju je navedeno da se izvrši odmah - početkom jula i potrebnoj količini za drugu isporuku do kraja 2013. godine. Takođe ističemo da je ugovorima regulisano da se druga isporuka vrši 15 dana od dana prijema narudžbe a najkasnije po isteku šest mjeseci od dana zaključivanja ugovora. **Utvdili smo da je Federalni zavod ispostavio drugu narudžbu tek 12.12.2013. godine. Plaćanje je regulisano najkasnije u roku od 90 dana od dana prijema fakture sa otpremnicom i zapisnikom o izvršenoj isporuci. Na osnovu svega naprijed navedenog, možemo zaključiti da odredbe zaključenih ugovora sa dobavljačima od strane dobavljača i Federalnog zavoda nisu u potpunosti ispoštovane kako u pogledu roka isporuke tako i u pogledu roka ispostavljanja narudžbi, da je ugovor sa dobavljačem PHOENIX d.o.o. Biljelina zaključen tek krajem godine tako da isporuka nije mogla biti izvršena i izvršeno knjigovodstveno evidentiranje troška a sredstva za navedeno se namjenski planiraju u Budžetu FBiH za svaku budžetsku godinu. Također ne možemo potvrditi da su iskazani rashodi za nabavku vakcina po predračunima u iznosu od 648.737 KM evidentirani na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene isprave kako je to regulisano zakonskim i podzakonskim propisima. Isto tako ne možemo potvrditi da surashodi priznati u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaju onom obračunskom periodu u kojem je obaveza za plaćanje i nastala.**

Ostvarivanje prava na korištenje bolničke zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH na teret fonda solidarnosti Federacije BiH vršiti u potpunosti u skladu sa Odlukom Vlade FBiH V. broj 143.

Pravovremeno poduzimati aktivnosti na pokretanju procedura nabavke i zaključivanju ugovora za nabavku vakcina kako bi se isti mogli realizovati do kraja budžetske godine a odredbe zaključenih ugovora vezano za rokove ispostavljanja narudžbi i isporuku vakcina u potpunosti poštovati.

Rashode priznavati u onom obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja kako je to regulisano članom 20. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH a evidentiranje istih vršiti na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene isprave u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH

6. Imovina obaveze i izvori sredstava

Na dan 31.12.2013. godine u Bilansu stanja Federalnog zavoda iskazana su kratkoročna potraživanja u iznosu od 18.684.327 KM, kratkoročna razgraničenja u iznosu od 7.638.822 KM, stalna sredstva sadašnje vrijednosti u iznosu od 1.892.173 KM, dugoročni plasmani u iznosu od 5.000 KM, dugoročna razgraničenja 988.857 KM, kratkoročne tekuće obaveze 41.704.812 KM, kratkoročna razgraničenja 18.397.160 KM, dugoročna razgraničenja 988.857 KM i izvori stalnih sredstava 1.892.173 KM.

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine dan je u Prilogu Izvještaja.

6.1 Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)

Iskazana kratkoročna potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanja po osnovu nedoznačenih sredstava odobrenih Budžetom FBiH za 2013. godinu u iznosu od 18.375.001 KM kao i potraživanja po osnovu datih avansa Kliničkom bolničkom centru Zagreb u iznosu od 244.460 KM. Dana 26.02.2014. godine izvršena je uplata od strane Kliničkog bolničkog centra Zagreb u iznosu od 205.497 KM tako da je najveći dio navedenog avansa zatvoren u 2014. godini. Preostali dio avansa odnosi se na date avanse iz 2012. godine za liječenje dva pacijenta za koje nije ispostavljenafaktura za liječenje. Utvrdili smo da je sa 31.12.2013. godine izvršeno usaglašavanje iskazanih stanja potraživanja.

6.2 Obaveze (kratkoročne obaveze i razgraničenja)

Ukupne iskazane obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2013. godine su iznosile 60.101.972 KM, od čega se najveći dio odnosi na kratkoročne tekuće obaveze 41.704.812 KM kao i na razgraničene prihode na ime nedoznačenih sredstava iz Budžeta FBiH u iznosu od 18.375.001 KM.

Najznačajnije kratkoročne tekuće obaveze se odnose na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 35.598.759 KM, obaveze za Kantonalne zavode zdravstvenog osiguranja i ino nosioca osiguranja za obaveze prema Kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja u iznosu od 3.800.923 KM kao i obaveze za liječenje djece u inostranstvo 1.302.178 KM. Utvrdili smo da je prije sastavljanja finansijskih izvještaja vršeno usaglašavanje iskazanih stanja obaveza sa dobavljačima. Najveći dio iskazanih obaveza prema dobavljačima izmiren je u prvom i drugom mjesecu 2014. godine u skladu sa ugovorenim rokovima plaćanja.

7. Nabavke i primjena Zakona o nabavkama BiH

Federalni zavod je donio Plan javnih nabavki za 2013.godinu, kojim su obuhvaćene planirane vrijednosti nabavki po predmetu nabavke, vrsti postupka sa utvrđenim rokovima za provođenje postupaka.

Izvršen je uvid u dokumentaciju vezano za nabavke kancelarijskog i ostalog potrošnog materijala, nabavku vozila i nabavku lijekova koje se finansiraju sredstvima Fonda solidarnosti. Revizijom su obuhvaćene nabavke lijeka za hepatitis B i C (baraclude tablete 0,5 mg i 1 mg), citostatika (granisteron tablete 1 mg i 3 mg, irinotekan inj. 40 mg i 100 mg), citostatika sa posebnim režimom propisivanja (letrozol tablete 2,5 mg, sunitinibkaps. 12,5 mg, 25 mg i 50 mg, i nilotinibkaps. 150 mg i 200 mg), lijekova u tretmanu hemodijalize(binocrit 45.000 doza i zemplar 14.000 ampula)

Nabavka lijekova i materijala za dijalizu u 2013. godini nabavljan je od dobavljača sa kojima su ugovori zaključeni u 2012. godini i za koje su dati nalazi u Izvještaju o obavljenoj reviziji za 2012.godinu.

Nabavka lijeka baraclude izvršena je putem pregovaračkog postupka bez objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci u skladu sa članom 11 stav (4) pod a) 3) te je 16.03.2013. godine zaključen Ugovor na period od godinu dana sa dobavljačem Phoenix d.o.o. Bijeljina koji je ekskluzivni uvoznik i distributer lijeka barclude za teritorij BiH. Ukupna vrijednost ugovora je 808.800 KM. Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrdili smo da je nabavka navedenog lijeka u periodu od zaključivanja ugovora do kraja 2013. godine izvršena po ugovorenim cijenama ali u vrijednosti od 1.424.064 KM. **Nabavka pomenutog lijeka u 2013.godini u odnosu na potpisani ugovor je prekoračena za 76,07 % ili za iznos od 615.264 KM.** Obzirom da je i prije isteka roka zaključenog ugovora izvršena nabavka u značajnom iznosu iznad ugovorenih, ne možemo potvrditi da je vršeno adekvatno praćenje izvršenja zaključenih ugovora. **Ovakvim načinom rada ne možemo potvrditi da su funkcionisale aktivnosti vezano za kontrolu izvršenja ugovora. Takođe, nisu na vrijeme pokrenute procedure novih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH kako bi se pravovremeno zaključili ugovori.**

Nabavka citostatika u 2013. godini je izvršena putem otvorenog postupka procjenjene ukupne vrijednosti od 21.873.977 KM podjeljena u 63 LOT-a. Procedure za otvoreni postupak javne nabavke za citostatike otpočele su 06.12.2012. godine, kada je i formirana Komisija za nabavke za sva 63 LOT-a. Istim postupkom obuhvaćena je nabavka lijekova koji su bili predmet revizije i to: granisteron (LOT 3) tableta 1mg i 3 mg, i irinotekan (LOT 25) injekcija 40mg i 100mg. Nakon uložene žalbe na tendersku dokumentaciju od strane ponuđača Hemofarm d.o.o. Banja Luka od 28.12.2012. godine, Ured za razmatranje žalbi istu je usvojio te naložio Federalnom zavodu da poništi postupak u cjelosti. Dana 11.03.2013. godine u „Službenom glasniku BiH“ broj 18 objavljena je odluka o poništenju postupka a dana 18.03.2013. godine u „Službenom glasniku BiH“ broj 20 objavljeno je Obavještenje o nabavci odnosno o ponovnom pokretanju otvorenog postupka nabavke citostatikaza 63 LOT-a. Nakon ponovnog prigovora na tendersku dokumentaciju od strane Hemofarm d.o.o. Banja Luka koji je djelomično prihvaćen, isti su 24.04.2013. godine podnijeli žalbu Uredu za razmatranje žalbi za dio navedenom u Prigovoru koji nije prihvaćen. Ured za razmatranje žalbi je 22.5.2013. godine žalbu odbio kao neosnovanu. Nakon dalje provedene procedure u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, sa odabranim dobavljačima zaključeni su ugovori za nabavku navedenih lijekova u avgustu 2013. godine u trajanju od dvanaest mjeseci, odnosno do isporuke ukupno ugovorene količine. **Nabavka lijekova, koji su bili predmet revizije, u 2013. godini a prije zaključenja navedenih ugovora vršena je od dobavljača sa kojima su ranije zaključeni ugovori (u januaru 2012. godine sa trajanjem od dvanaest mjeseci), prema kojima je bila planirana nabavka lijeka granisteron ukupne vrijednosti 156.127 KM, te nabavka lijeka irinotekan ukupne vrijednosti 150.307 KM.** Izvršenim uvidom u knjigovodstvenu evidenciju utvrdili smo da su navedeni ugovori realizovani i prije isteka roka istih. Takođe smo utvrdili da su prije zaključivanja novog ugovora, tokom 2013. godine izvršene nabavke lijeka granisteron tablete u ukupnoj vrijednosti od 166.382 KM i irinotekan injekcije u ukupnoj vrijednosti od 159.922 KM. **Na osnovu naprijed navedenog možemo zaključiti da su nabavke navedenih citostatika u 2013. godini u periodu do zaključivanja ugovora izvršene od dobavljača sa kojima je zaključen ugovor u 2012. godini i koji su istekli u januaru 2013. godine odnosno da su izvršene bez prethodno zaključenih ugovora ili aneksa ugovora o nabavci.**

Potrebno je vršiti nadzor nad izvršenjem odredaba prethodno zaključenih ugovora (posebno u dijelu količine i cijene) u cilju blagovremenog pokretanja postupka novih nabavki u skladu sa zakonskim propisima.

8. KOMENTAR

Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH je dostavio Komentar na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2013. godinu, broj 01/D-01-2-1863-1/14 od 22.07.2014. godine. U navedenom Komentaru dato je obrazloženje na tačku broj 2 Osnove za izražavanje mišljenja kojim je navedeno da su činjenice date u ovoj tački tačne, ali da su rezultat okolnosti na koje Federalni zavod nije imao uticaja. Naime, Federalno ministarstvo zdravstva kao resorno ministarstvo nadležno za ovu oblast finansira nabavku vakcina za obaveznu imunizaciju djece putem namjenskog transfera koji je u dosadašnjem periodu usmjeravan na Federalni zavod. Federalni zavod je već duži period ukazivao

nadležnim institucijama na neodgovarajuće instrumente sa kojima raspolaže u dijelu planiranja vrsta i količina potrebnih vakcina, terminu raspisivanja tendera, dinamici i isporuci vakcina, a što je u nadležnosti Federalnog zavoda za javno zdravstvo, koje vrši planiranje nabavki, prijem, skladištenje i distribuciju vakcina i koje bi po mišljenju Federalnog zavoda trebao da vrši i nabavku istih. U prilogu Komentara na Nacrt Izvještaja dostavljeno je Obavještenje ministra Federalnog ministarstva zdravstva o preusmjeravanju transfera i promjeni nadležnosti za nabavku vakcina upućeno nadležnim institucijama. Istim se nadležne institucije obavještavaju da će se nabavka vakcina za program obavezne imunizacije u Federaciji BiH za 2015. godinu vršiti od strane Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH. Navedeno obrazloženje nema uticaja na date nalaze i kvalifikacije Izvještaja o izvršenoj reviziji za 2013. godinu.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Vođa tima:

Jadranka Novak, dipl. oec.

Član tima:

Vedran Zovko, dipl. oec.

III. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja Zavoda za 2013. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

- 1. Uspostaviti efikasniji sistem internih kontrola u cilju usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, zašтите imovine i postizanja veće efikasnosti.*
- 2. Rashode priznavati u onom obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja kako je to regulisano članom 20. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH a evidentiranje istih vršiti na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene isprave u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH*
- 3. Potrebno je vršiti nadzor nad izvršenjem odredaba prethodno zaključenih ugovora (posebno u dijelu količine i cijene) u cilju blagovremenog pokretanja postupka novih nabavki u skladu sa zakonskim propisima.*
- 4. Ostvarivanje prava na korištenje bolničke zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH na teret fonda solidarnosti Federacije BiH vršiti u potpunosti u skladu sa Odlukom Vlade FBiH V. broj 143.*
- 5. Potrebno je poduzeti dodatne aktivnosti na uspostavi efikasne kontrole potrošnje lijekova, praćenju rada Komisija koje izdaju saglasnosti za liječenje iz pojedinih Programa koji se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti u cilju ograničavanja izdatih saglasnosti u skladu sa raspoloživim sredstvima kao i po potrebi reducirati programe zdravstvene zaštite za koje postoje uslovi za isto a sve u cilju korištenja sredstava do visine i za namjene odobrene Finansijskim planom kako je to utvrđeno važećim zakonskim propisima.*
- 6. Skupa sa Federalnim ministarstvom zdravstva i Vladom Federacije BiH okončati aktivnosti oko ispunjavanja obaveza vezano za obavezno zdravstveno reosiguranje i formiranje Fonda zdravstvenog reosiguranja Federacije BiH kako je utvrđeno Zakonom o zdravstvenom osiguranju ili okončati aktivnosti na izmjenama istog.*
- 7. Izmjene i dopune Finansijskog plana vršiti u skladu sa članom 36. i 37. Zakona o budžetima u Federaciji BiH.*
- 8. Zajedno sa resornim ministarstvom, Federalnim ministarstvom finansija i Vladom Federacije iznaći rješenje osiguranja sredstava Federalnom fondu solidarnosti iz Budžeta Federacije BiH kako je to utvrđeno Zakonom o zdravstvenom osiguranju ili poduzeti aktivnosti na izmjeni istog.*
- 9. Obavljanje redovnih poslova iz djelatnosti Federalnog zavoda vršiti u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručne službe Federalnog zavoda.*
- 10. Izbor zdravstvenih ustanova za pružanje zdravstvenih usluga vršiti u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama BiH.*
- 11. Ugovaranje obavljanja usuga dijalize vršiti samo sa onim zdravstvenim ustanovama koji su u skladu sa Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava koju je donio Parlament FBiH verificirane od strane Federalnog ministarstva zdravstva.*
- 12. Pravovremeno poduzimati aktivnosti na pokretanju procedura nabavke i zaključivanju ugovora za nabavku vakcina kako bi se isti mogli realizovati do kraja budžetske godine a odredbe zaključenih ugovora vezano za rokove ispostavljanja narudžbi i isporuku vakcina u potpunosti poštovati.*

IV. PRILOG

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2013. godinu

Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-2)	Procenat 4/2x100
		u predhodnoj godini	u tekućoj godini		
1	2	3	4	5	6
A.PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	133.557.400	124.149.747	115.690.317	-17.867.083	87
1.Porez na dobit pojedinca i preduzeća	99.075.000	98.444.425	99.254.678	179.678	100
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate)					
Porezi na dobit preduzeća					
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. I druš.za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2.Doprinosi za socijalnu zaštitu	99.075.000	98.444.425	99.254.678	179.678	100
3.Porezi na plaću i radnu snagu					
4.Porez na imovinu					
5.Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga					
Porezi na prodaju dobara i usluga, ukupni promet ili dodanu vrijednost					
Porezi na promet posebnih usluga					
Porezi na upotrebu dobara ili na dozvole za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti					
Ostali porezi na promet proizvoda i usluga (zaostale obaveze)					
6.Porez na dohodak					
7.Prihodi od indirektnih poreza					
8.Ostali porezi					
B.NEPOREZNI PRIHODI (9+10+11)	1.620.000	1.910.173	1.888.115	268.115	117
9.Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	1.600.000	1.328.724	1.611.637	11.637	101
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija					
Ostali prihodi od imovine	1.600.000	1.328.724	1.611.637	11.637	101
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
Prihodi od privatizacije					
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10.Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	20.000	581.449	276.478	256.478	1.382
Administrativne takse					
Sudske takse					
Komunalne naknade i takse					
Ostale budžetske naknade i takse					
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima					
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	18.000	580.767	274.594	256.594	1.526
Neplanirane uplate -prihodi	2.000	682	1.884	-116	94
11.Novčane kazne (neporeske prirode)					
C. KAPITALNI PRIMICI (12)	12.400	35.206	73.826	61.426	595

12. Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	12.400	35.206	73.826	61.426	595
Primici od prodaje stalnih sredstava	12.400		12.350		100
Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
Ostali kapitalni primici		35.206	61.476	61.476	
D. TRANSFERI I DONACIJE (13+14+15+16+17)	32.850.000	23.759.943	14.473.698	-18.376.302	44
13. Priljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
Priljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
14. Priljeni tekući transferi od odtalih nivoa vlasti	31.500.000	21.458.333	13.124.999	-18.375.001	42
Priljeni tekući transferi od odtalih nivoa vlasti	31.500.000	21.458.333	13.124.999	-18.375.001	42
15. Donacije	1.350.000	2.301.610	1.348.699	-1.301	100
Donacije	1.350.000	2.301.610	1.348.699	-1.301	100
16. Prihodi po osnovu zaostalih obaveza					
17. Priljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
Priljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
Priljeni kapitalni od odtalih nivoa vlasti					
Priljeni kapitalni transferi od nevladinih izvora					
E. PRIMLJENE OTPLATE DANIH ZAJMOVA I POVRATA UČEŠĆA U KAPITALU (18)					
18. Priljene od finansijske imovine					
Priljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlade					
Priljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
Priljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
Povrat od učešća u dionicama javnih preduzeća					
Povrat od učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
Priljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
Priljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
I. PRIHODI I PRIMICI (A+B+C+D+E)	133.557.400	124.149.747	115.690.317	-17.867.083	87

F. TEKUĆI RASHODI (1+2+3+4+5)	141.931.000	134.150.908	141.360.926	-570.048	100
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.718.200	1.533.842	1.638.961	-79.239	100
Bruto plaće i naknade	1.540.000	1.395.962	1.483.342	-56.658	96
Naknade troškova zaposlenih	178.200	137.880	155.619	-22.581	87
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	164.000	145.356	154.770	-9.230	94
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	140.048.800	132.471.710	139.567.195	-481.605	100
Putni troškovi	30.000	16.350	25.981	-4.019	87
Izdaci za energiju	45.000	39.070	42.537	-2.463	95
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	54.000	51.553	52.843	-1.157	98
Nabavka materijala i sitnog inventara	83.964.000	80.104.288	84.297.788	333.788	100
Izdaci za usluge prevoza i goriva	1.407.000	1.390.837	1.458.509	51.509	104
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	1.000	840	840	-160	84
Izdaci za tekuće održavanje	13.000	5.270	12.441	-559	96
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	56.500	39.092	49.996	-6.504	88
Ugovorene i druge posebne usluge	54.478.300	50.824.410	53.626.260	-852.040	98
4. Tekući transferi					
Tekući transferi drugim nivoima vlasti					
Tekući transferi pojedincima					

Tekući transferi neprofitnim organizacijama					
Subvencije javnim preduzećima					
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima					
Subvencije finansijskim institucijama					
Tekući transferi u inostranstvo					
Drugi tekući transferi					
5. Izdaci za kamate i ostale naknade					
Kamate na pozajmice primljene kroz državu					
Izdaci za inostrane kamate					
Kamate na domaće pozajmljivanje					
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
G. KAPITALNI IZDACI (6+7)	78.800	35.206	73.826	-4.974	94
6. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	78.800	35.206	73.826	-4.974	94
Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada					
Nabavka građevina					
Nabavka opreme	75.800	12.144	70.835	-4.965	93
Nabavka ostalih stalnih sredstava					
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	3.000	23.062	2.991	-9	100
Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
7. Kapitalni transferi					
Kapitalni transferi drugim nivoima vlade					
Kapitalni transferi pojedincima i neprofitnim organizacijama					
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
Kapitalni transferi javnim preduzećima					
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
Kapitalni transferi u inostranstvo					
H. OSTALE ISPLATE (8)					
8. Izdaci za finansijsku imovinu					
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
Pozajmljivanje javnim preduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
Ostala domaća pozajmljivanja					
Pozajmljivanja u inostranstvo					
9. Tekuća rezerva					
II. RASHODI PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA (F+G+H)	142.009.800	134.186.114	141.434.752	-575.048	100
VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA	8.452.400	10.036.367	25.744.435	17.292.035	305
Višak rashoda pokriva se:					
a) iz kredita					
b) iz viška prihoda prošlih godina					
c) ostalo					

I. PRIMLJENI KREDITI I ZAJMOVI (10+11)					
10.Primici od dugoročnog zaduživanja					
Zajmovi primljeni kroz državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
11.Primici od kratkoročnog zaduživanja					
Zajmovi primljeni kroz državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
J. OTPLATE PRIMLJENIH ZAJMOVA I KREDITA					
12.Izdaci za otplate dugova					
Otplate dugova primljenih kroz državu					
Spoljne otplate					
Otplate domaćeg pozajmljivanja					
Otplate unutarnjeg duga					
Otplate duga po izdatim garancijama					
III.FINANSIRANJE (I - J)					

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2013. godinu odobrilo dana 28.02.2014. godine

Rukovodilac

Novka Agić

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH

Opis	31.12.2012	31.12.2013	Procentat (3/2)
1	2	3	4
A) Gotovina, kratkoročnapotraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	22.457.534	27.196.588	121
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	1.000.307	873.439	87
2. Vrijednosni papiri			
3. Kratkoročna potraživanja	15.630.951	18.684.327	120
4. Kratkoročni plasmani			
5. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
6. Zalihe materijala i robe			
7. Zalihe sitnog inventara			
8. Kratkoročna razgraničenja	5.826.276	7.638.822	131
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	3.384.453	2.886.030	85
9. Stalna sredstva	2.693.115	2.695.477	100
10. Ispravka vrijednosti	796.947	803.304	101
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	1.896.168	1.892.173	100
12. Dugoročni plasmani	5.000	5.000	100
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	5.000	5.000	100
15. Vrijednosni papiri			
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18. Dugoročna razgraničenja	1.483.285	988.857	67
UKUPNO AKTIVA:	25.841.987	30.082.618	116

C) Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	39.762.597	60.101.972	151
19. Kratkoročne tekuće obaveze	27.984.443	41.704.812	149
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21. Kratkoročni krediti i zajmovi			
22. Obaveze prema djelatnicima			
23. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24. Kratkoročna razgraničenja	11.778.154	18.397.160	156
D) Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	1.483.285	988.857	67
25. Dugoročni krediti i zajmovi			
26. Ostale dugoročne obaveze			
27. Dugoročna razgraničenja	1.483.285	988.857	67
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	-15.403.895	-31.008.210	201
28. Izvori stalnih sredstava	1.896.168	1.892.173	100
29. Ostali izvori sredstava			
30. Izvori sredstava rezervi	669.339	771.787	115
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32. Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	17.969.402	33.672.170	187
UKUPNO PASIVA:	25.841.987	30.082.619	116

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine odobrilo dana 28.02.2014. godine

Rukovodilac

Novka Agić